

ἄνθρωποι. Τρώγουσι πᾶν εἶδος σιτίων ἀνεξαιρέτως. Μεταχειρίζονται μαχαίριον, περόνιον ἢ κογλιάριον διὰ νὰ κάψωσιν ἢ φέρωσιν εἰς τὸ στόμα των ὅτι τοὺς προσφέρεται ἐπὶ τοῦ τρυβλίου των. Πίνουσιν οἶνον καὶ ἄλλα ποτά. Τοὺς ἐπῆραμεν, λέγει, εἰς τὸ πλοῦτόν μας, καὶ ὁσάκις ἐχρειάζοντο τίποτε εἰς τὴν τράπεζαν, ἐνευον εἰς τὸν θλαμηπόλον, ὅταν δὲ οὗτος ἀπεποιεῖτο νὰ τοὺς εἰρασετήσῃ, ἐνίοτε ὠργίζοντο, τὸν ἤραζον ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἔδακνον καὶ τὸν ἔρριπτον κατὰ γῆς. Ὁ Ἄρρην ἠσθένησε κατὰ τὸν διάπλου, καὶ ἄφιεν νὰ τὸν περιποιῶνται ὡς νὰ ἦτον ἄνθρωπος. Τὸν ἐρλεδοτόμησαν εἰς τὸν δεξιὸν βραχίονα δις, καὶ ὁσάκις ἔπειτα ἠσθάνετο τὸν ἐχυτόν του εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἐξέτεινε τὸν βραχίονά του διὰ νὰ φλεβοτομηθῇ, ὡς νὰ ἐγνώριζεν ὅτι προηγουμένως ὠφελήθη ἀπ' αὐτὴν τὴν πρᾶξιν. »

Ὁ Φραγκίσκος Πυράρδος διηγεῖται ὅτι « εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Διέρας Διόνης ὑπάρχει ἐν εἶδος ζῶων, Βάρις καλουμένων (οἱ Κουλοροπιθήκεις), τὰ ὅποια εἰσὶν ἀνθρωπόμορφα καὶ ῥωμαλαῖα, καὶ τόσον φιλόπεννα, ὥστε, ὅταν τὰ περιποιῆται τις καὶ τὰ τρέφῃ ἐπιμελῶς, ἐργάζονται τὰ ἴσα μὲ τοὺς δούλους, περιπατοῦσιν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων δύο ποδῶν των ἐν ῥῖνι, τρίβουσι διαφόρους ὕλας εἰς ἰγδίον, φέρουσιν ὕδωρ εἰς λαγῆνας, τὰς ὅποιας βασιάζουσι πλήρεις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των. Ἄλλ' ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου, ἂν δὲν ἀποφορτωθῶσιν ἀμέσως, ἀφίνουσι τὰς λαγῆνας καὶ πίπτουσι, ἰδόντες δὲ ὅτι αἱ λαγῆναι ἔπεσαν καὶ συνετρίβησαν, κλαίουσι καὶ ὀλοοῦνται. » Ὡς πρὸς τὴν ἀνατροφὴν αὐτῶν τῶν ζῶων ἡ μαρτυρία τοῦ Ἐχουτᾶνος συμφωνεῖ μὲ τὴν τοῦ Πυράρδου. « Ζωορῶνται, λέγει, μὲ πργίδας, διδάσκονται νὰ περιπατῶσιν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν των, καὶ νὰ μεταχειρίζονται τοὺς προσθίους πόδας των ἀντὶ χειρῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐργασιῶν, ὡς τὸ νὰ πλύνωσι ποτήρια, νὰ περιφέρωσιν ὕδωρ εἰς τοὺς παρκαχήμενους εἰς τὴν τράπεζαν, νὰ ἐψήνωσι περιστρέφοντες τὸ κρέας εἰς τὸν ὀθελὸν ἐπὶ τοῦ πυρὸς κτλ. » Ὁ Γιάτης περιγράφει ἕνα παράδοξον πῖθηκον, τὸν ὅποιον εἶδεν εἰς Ἰάβαν. « Ἦτο θήλεια εὐμεγέθης κατὰ τὸ ἀνάστημα, καὶ περιεπάτει συχνάκις ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν τῆς ἠτοίμαζε μετὰ προσοχῆς τὸ στῤωμά της, ἐπλαγίζεν εἰς τὴν μίαν πλευρὰν, καὶ ἐσκαπάζετο μὲ ἐφάπλωμα. Ὅταν εἶχε πόνον τῆς κεφαλῆς τὴν ἔδενε μὲ μανδύλιον, καὶ ἦτο γελοῖον νὰ τὴν βλέπῃ τις εἰς τὴν κοίτην της οὕτω πως σκουφωμένην. Ἡ δυνάμην νὰ διηγηθῶ πολλά ἄλλα περιεργότερα περιστατικὰ περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐθαύμοζον ἐγὼ τόσον, ὅσον ὁ κοινὸς ὄχλος, διότι ἤξευρον ὅτι ἔμελλεν ὁ κύριός της νὰ τὴν μετακομίσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ κερδοσκοπίαν, καὶ ὑπώπτεον ὅτι τὴν ἐδίδαξε πολλά τοιαῦτα πῖθηκίσματα, τὰ ὅποια οἱ

λοιποὶ ἐνόμιζον ὅτι ἦσαν φυσικὰ εἰς τὸ ζῶόν, ἀλλ' ἀπέθανε κατὰ τὸν εἰς τὴν Εὐρώπην διάπλου μᾶς.

(Ἀκολουθεῖ).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Τὰ τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης Ἑλληνίδος ἔκπαλαι καὶ εὐθετωτάτης ἐν τῇ Οἰκουμένῃ, παλαιᾶς καὶ φυσικῆς τοῦ ἔθνους πρωτεύουσος καὶ νῦν βασιλευσούσης μεγάλου κράτους μωαμεθανικῆ καὶ μεγίστης καὶ καλλίστης τῶν ἐν αὐτῷ πόλεων, δὲν εἶναι ὀλίγα καὶ μικρὰ τὰ καλὰ καὶ κακὰ, προτερήματα ἢ ἐλαττώματα, ἐκ τῶν ὁποίων βλάπτεται ἢ ὠφελεῖται τὸ ἔθνος. Διὰ τοῦτο κἂν μόνον, ἂν ὄχι δι' ἄλλον τινα λόγον, ἀρμόζει καὶ συμφέρει μεγάλως νὰ σπουδάζωμεν καὶ νὰ περιγράψωμεν ἐσκεμμένως τὰ περὶ τοῦ τόπου τούτου, ἐνεργυῶντες ἅμα ὅτι δυνατόν ὑπὲρ τῆς ὕλικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ βελτιώσεως, ἰδίως δὲ τῆς ἐν αὐτῷ κοινότητος τῶν ἡμετέρων, οὔτης κατατετημημένης καὶ ἀσυναρτήτου καὶ ἀδρανούς, κινουμένων πάντων τῶν περὶ αὐτήν.

Περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤκουσα καὶ ἀνέγνωσα κατὰ καιροῦ; πολλὰ εἰς παιδικῆς ἡλικίας, θεωρήσας πολλάκις καὶ τὰς χάρτας, ἀλλὰ, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα καὶ ἄλλους τόπους, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατανοήσῃ τις τὸν τόπον τούτον καὶ τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ κατάστασιν καὶ διοίκησιν, ἐὰν δὲν παρατηρήσῃ αὐτὸν ἐν αὐτοψίᾳ καὶ μετὰ προσοχῆς καὶ λεπτομερῶς καὶ ἐπανειλημμένως. Τοσοῦτον τὰ ἐν αὐτῷ πλατέα, πικίλα, κρυφὰ, δύσκριτα, συμπεφυρμένα, καὶ τοσαύτη ἡ περὶ τούτων ἀγνοία, δυσμάθεια, κρυψίνια τῶν ἐνοικούντων.

Ἡ νῦν λεγομένη Κωνσταντινούπολις κατὰ τὸ ἀκριβαλιθὸς δὲν εἶναι μία πόλις, ἀλλὰ πόλεων καὶ πολυχνίων καὶ χωρίων ἄθροισμα ἢ σύμπλεγμα, συμπεριλαμβανόν διοικητικῶς καὶ τὰς πλησίον Δημονήσους νησίδας Πρώτην, Ἀντιγόνην, Χάλκην, Δημόνησον (Πρίγκιπον) καὶ ἄλλας μικροτέρας τούτων καὶ ἀκατοικήτους. Ἐκτὸς τοῦ Βυζαντίου, τοῦτέστι τῆς ἐντὸς τῶν μεγάλων τειχῶν πόλεως, οὔσης τριγωνοειδούς μεταξὺ Κερατίου κόλπου καὶ Προποντιδῆος, ἡ Κωνσταντινούπολις περιλαμβάνει πρὸς δυσμὰς μὲν καὶ ἔξω τῶν χειρσαίων τειχῶν τοῦ Βυζαντίου τὰ προάστεια τοῦ Φιλοπατίου, τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν καὶ ἄλλα τινα χωρὶα μέχρι τῆς κομποπόλεως Ἁγίου Στεφάνου, ἀπεγοῖστος δύο περίπου ὥρας ἀπὸ τῶν χειρσαίων τειχῶν. Πρὸς βορρᾶν τὸ Κοσιίδιον [Ἐγιοῦπ], Χάσκιον, Γαλατᾶς, Σταυροδρόμιον, Τάταυλα, καὶ ἔθλον τὸν Βόσπορον, ὅπου ἐπὶ μὲν τῆς Εὐρώπης εἰσὶ Διπλοκίονιον [Βεσίκτας], Αἴνιον [Ὀρτάκιον], Βυθίας [Κουρουτσεσμέ, Ἐπροκρήνη], Ἐστῖσι [Ἀρναούτικον], Χηλαὶ [Βεβέκι], Κυπαρώδης [Μπογιατασίκιον καὶ Ἐμιργινιάν], Στένη, Νεοχώριον, Λιβάδιον [Καλενδέρη, Θεραπεῖα, Βαθυρρύαξ, καὶ ἄλλαι μέχρι τῶν Κυανέων κατὰ τὸν Πόντον· ἐπὶ δὲ τῆς Ἀσίας

Χρυσούπολις καὶ Χαλκηδὼν, Χρυσοκεραμοί [Κουσκουντούσι], Πρωτόδικος [Τσεγγέλιον], Νικόπολις [Βανλίκιον], Ροφούσαι [Κανδιλί], Κατάγανος [Τσιμπουκλί καὶ Ἰντσέρκιον], Νυμφαῖον [Χουνκιάρ σκελεσί] καὶ ἄλλα μέχρι τῶν Κυζιέων ὁμοίως, συμπεριλαμβανομένων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διοικητικῶς καὶ τῶν Δαμονήσαν τῆς Χαλκηδονίας, ὡς προείπομεν. Ἡ ἔκτασις αὕτη περιέχει σήμερον κατὰ τὰς πιθανωτέρας πληροφορίας 400,000 Ὀθωμανῶν ἢ Μουσουλμάνων, ἐν οἷς καὶ ἑτεροδόξοι τινές, περὶ τὰς 150,000 Γραικῶν καὶ ἄλλων ὁμοδόξων, 100,000 Ἀρμενίων, ἐξ ὧν τινες Παπισταὶ καὶ Λουθηρανοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐξ ἄλλων θρησκειῶν καὶ γενῶν, ὥστε τὸ ὅλον μόλις 700. Πολλοὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς πράγμασι διατίθενται ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις ἔχει σήμερον καὶ τὸ ἑκατομμύριον, ἀντιφιλοτιμούμενοι πρὸς τὸ Δουδῖνον καὶ τοὺς Παρισίους. Ἄν ἐννοῶσιν εἰ λέγοντες τοῦτο καὶ τοὺς ξένους πάντας καὶ διαβάτας καὶ ἐπιβάτας τῶν πλοίων μετὰ τῶν κατοίκων καὶ παρεπιδήμων δὲν φιλονεικούμεν πολὺ, διότι τοῦτο εἶναι σχεδὸν ἀνυπολόγιστον. Ἀλλὰ βεβαίως λέγομεν, ὅτι εἰ σταθεροὶ τῆς πόλεως ταύτης κάτοικοι μόλις συμποσοῦνται εἰς 65 ἢ 70 μυριάδας.

Ἡ Κωνσταντινούπολις, τούτῃστι Βυζάντιον, Βόσπορος καὶ περίχωρα, εἶναι τόπος λοφώδης, ἀνώμαλος, ὑλώδης, ὑδρῆλές, εὐάερος φύσει. Καὶ τὸ μὲν λοφώδες συμβάλλει ὀπωσοῦν εἰς τὴν τέρψιν, τὴν ὑγίαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς πόλεως, αἱ δὲ ἀνωμαλῖαι πολλαχού ἠδύναντο νὰ μετριασθῶσι καὶ νὰ εὐπρεπισθῶσι διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς οἰκήσεως, ὅπως ἐγένετο, καθὼς φαίνεται, ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν αὐτοκρατόρων. Δένδρα ἔχει οὐκ ὀλίγα ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς κήπους καὶ τὰ κοινοταφεῖα. Πλὴν ὁ περίξ τόπος καὶ αἱ μεγάλαι ὁδοὶ καὶ πλατεῖαι περιέχουσι ὀλιγωτάτα ἐξ ἀμελείας τῶν κυρίων τοῦ τόπου. Τὰ ὕδατα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ στρατοῦ, μάλιστα ἐξω τοῦ Βυζαντίου, καὶ διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσι πολλὰ φρέατα, δεξαμενὴ βροχίνου ὕδατος, καὶ πλεῖονα καὶ καθαρώτερα ὑδραγωγεῖα. Κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὴν Σμύρνην καὶ ἄλλους τῆς Τουρκίας τόπους ἡ Κωνσταντινούπολις πικρῶς κατοικουμένη, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος κακοκτισμένη, φαίνεται τόπος ἀκάθαρτος καὶ ἀσάφωτος. Ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν θέσιν, τὸ σχῆμα, καὶ τὸ ἐντεῖθεν εὐάερον τοῦ τόπου ἔχει καλὴν ὑγίαν, καὶ κατὰ σύγκρισιν τῆς Σμύρνης ὀλιγωτέρας ἰσσοῦς. Ἴσως εἰς τὴν ὑγίαν τῶν ἐνοικούντων συμβάλλει οὐκ ὀλίγον καὶ ἡ πολλὴ κίνησις αὐτῶν, ἐπεὶδὴ ἀναγκάζονται διὰ τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν νὰ προπατῶσιν εἰς μεγάλας διαστάσεις, καὶ νὰ μονοπατῶσι τὸ ἑσπέρας, ὅπερ ὁμοίως ὑγιεινόν.

Ἐξήντηθησαν ἤδη ὅσα εἰς περιηγούμενοι ἠδύναντο νὰ εἰπωσι χωρογραφικῶς καὶ ποιητικώτερον περὶ τῶν φυσικῶν προτερημάτων τῆς θέσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι ὄντως ὄψαια, ὅχι μὲν ὀπωσθήποτε καὶ ἡγεμονικῆ, ὡς εἶπομεν πολλάκις. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θέσις αὕτη εἶναι κυρίως θαλασσία καὶ ἐκ τῆς θαλάσσης

μᾶλλον ζωογονεῖται καὶ ἀκμάζει ἤρμοζε καὶ ἐσύμφερε νὰ ἔχη περιποιημένους ὀπωσοῦν τοὺς παλαιούς αὐτῆς ἔρμους, παρέχουσα περισσοτέρας εὐκολίας οὐ μόνον εἰς τὴν ναυτιλίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀποβαίνοντας ξένους, καθιστώσα δὲ καὶ συντηρούσα ὠραιότερους καὶ εὐπροσιτοτέρους καὶ προσφορωτέρους τοῖς πᾶσι τοὺς σιγαλαὺς αὐτῆς. Ἡ φρόνιμος κυβέρνησις τοῦ νῦν ἀγαθοῦ Σουλτάνου ὤρεψε κατ' ἐμὲ διὰ τὸ συμφέρον καὶ τῆς Πρωτεύουσας καὶ τῆς Ἐπικρατείας νὰ ἐνεργήσῃ τι περὶ κρηπίδων, λιθινῶν μεγάλων οἰκοδομῶν, πυρκαϊῶν, νέων ῥυμητομιῶν, νεωρίων, ὁμβροδεκτῶν, ξενοδοχείων, κρηνῶν, ἀγορῶν καὶ εἰ τινων ἄλλων κειμένων καλῶν, συγχωροῦσα καὶ τὴν διάβασιν τῶν τεχνῶν τὴν νύκτα διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς συγκοινωνίας.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν ἐν ὀλίγοις νὰ εἰπωμεν τὰ δέοντα περὶ ἐκάστου γένους τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης, περιερίζομεν τὸν λόγον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν λαὸν παλαιότερον, αὐτόχθονα καὶ πολὺν, ζωογονοῦντα τὴν πόλιν ταύτην διὰ τῆς ναυτιλίας, τοῦ ἐμπορίου, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς γεωπονίας, ὅθεν ἔχει μεγάλην ὠφέλειαν καὶ τιμὴν ἡ Κυβέρνησις τοῦ τόπου.

Οἱ Γραικοὶ πρὸ 35 ἡδὴ ἐτῶν ἦσαν ἐδῶ πλεῖστοι, σοφώτεροι, πλουσιώτεροι, ἰσχυρότεροι. Σήμερον δὲ φαίνονται ὡς ξένοι τινες παρηγωνισμένοι, οἱ πλεῖστοι πτωχοὶ, ἐνδεεῖς, ἄστεγοι καὶ σχεδὸν ἀργοὶ, καὶ τοὶ ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς πολλοὺς μεγαλοπλοῦτους ἐμπόρους καὶ τινὰς εὐκαταστάτους τεχνίτας καὶ ὀλίγους ὑποσηματικούς. Ἡ παλαιὰ εὐσέβεια ὀλιγώστευσεν ἐν αὐτοῖς καὶ ἐξ ἐναντίας ἠῤῥῆσεν ὁ κακοῦθης ἐγωϊσμός καὶ ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ματαιότης. Ζῆλος περὶ γλώσσης καὶ ἐθνικῆς παιδείας ὀλίγος, ἄγονος, ὁμοφροσύνη δὲ καὶ ὁμόμια ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἔτι ὀλιγωτέρα. Οἱ Γραικοὶ ἐδῶ μισοῦνται, καταφρονοῦνται καὶ ἀδικοῦνται ὑπὸ πάντων τῶν ἀλλογενῶν. Οἱ δὲ προὔχοντες οἱ νομιζόμενοι πολιτικώτεροι, ἐναθρονοῦμενοι οἱ πλείονες εἰς τὸ πρέχειν ἀπλῶς καὶ οὐχὶ εἰς τὸ εὐποιεῖν, ὀλίγον φροντίζουσι περὶ εὐσεβείας, φωτισμοῦ, πλουτισμοῦ, αὐξήσεως καὶ ἰσχύος τῶν ὁμογενῶν, ὅπερ ἐσύμφερε πολὺ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀτομικῶς. Ἐν δὲ τούτοις ἡ Ἐκκλησία πάλιν ὡς φιλόστοργος μήτηρ, καὶ τοὶ πάσχουσα καὶ αὐτὴ πανταχόθεν, φαίνεται μόνη βᾶσις καὶ πηγὴ κοινωφελείας οἰασθήποτε. Παρομοιάζω τὴν Κωνσταντινούπολιν, σχεδὸν ὅλην, ὡς τινα ἐμπορικὴν πανήγυριν καὶ ἀγορᾶν, ὅπου οἱ πάντες κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σκέπτονται καὶ πράττουσι ταχεῖα, προσωρινά, ἀτελῆ καὶ ἀπατηλά. Ἐδῶ κατὰ τὴν παροιμίαν ἔκαστος ὁ σώζων, σώζων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Ἀλλὰ τότε μάλιστα σώζεται δυσκολώτερον ἢ ἑαυτοῦ ψυχὴ. Ἐνταῦθα σώζεται καὶ εὐτυχεῖ καὶ αὐξάνει κατὰ φυσικὸν πρὸ πάντων λόγον ὁ λαὸς ὁ κτηματίας καὶ ἐργατικός.

Πρὸς τὴν δυνατὴν σύστασιν καὶ ἡλικίαν βελτίωσιν καὶ αὐξήσιν καὶ ὑπόληψιν τῆς κοινότητος τῶν ἐνταῦθα ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ὅπερ συμφέρει πολλαχῶς εἰς τὰς ὁμοδόξους τῶν ἐπιρροικῶν κοινότητας, ἔχομεν τὰς ἀκολούθους κριωτέρας ἰδέας κατὰ τὸ παρόν.

Ἴον. Ὁ Πατριαρχικός θρόνος νὰ προικισθῆ καλῶς ἐκ μοναστηριακῶν εἰσοδημάτων, ἀφιερωμάτων, ἢ ἄλλων πόρων σταθερῶν, ἵνα ἔχη τ' ἀναγκαῖα ἐξοδα πρὸς τὸ

συντηρεῖσθαι καλῶς καὶ ὠφελεῖν πολλὰ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τε καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν. Ὁ δὲ κατὰ καιρὸν Οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης νὰ μέλῃ διὰ βίου ἀμετακίνητος καὶ ἰσχυρός.

2ον. Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ συστήσῃ Ὀρφανοτροφεῖον τὸ πρῶν τοῦ Βυθία [Ἐηροκλήνης] παιδευτήριον, συνάγουσα ἐν αὐτῷ μητρικῶς πάντα τὰ πτωχὰ καὶ ἔρημα ὄρφανὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἵνα γίνωνται εὐσεβεῖς καὶ φιλόκοινοι πολῖται κατ' ἀνατροφὴν καὶ εὐγνωμοσύνην ἀντὶ κακούργων καὶ ἐξωμότηων, ὡς συμβαίνει σήμερον. Τὸ δὲ Ὀρφανοτροφεῖον τοῦτο νὰ ἔχῃ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτηδεύοντες καλοὺς διδασκάλους τῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων καὶ τῶν ἀναγκαιῶν ἐπιτηδεύματων. Παρὰ δὲ τούτῳ ἔστω ἄλλο ὅμιον κατάστημα διὰ τὰ κοράσια, χωρισμένον ὅμως ἀπὸ τῶν ἀρρένων καὶ διευθυνόμενον ὑπὸ διδασκαλίσης καὶ τινὸς σεβασμίου κληρικοῦ. Εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἀναγκαιοτάτου τούτου καταστήματος τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐκτὸς ἄλλων πόνων δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν βοήθειαν τῶν ὁμοδόξων πανταχόθεν, γράφουσα τὰ δέοντα εἰς τοὺς κατὰ τόπους Ἀρχιερεῖς, Ἐπισκόπους καὶ ἄλλους κληρικούς καὶ εἰς κοσμικούς.

3ον. Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ συστήσῃ ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ μίαν μεγάλην Βιβλιοθήκην τοῦ Γένους ἔχουσαν καὶ Βιβλιοθηκάριον, καὶ πλουτιζομένην ἐτησίως, ἵνα χρησιμεύῃ εἰς τοὺς συγγράφοντας καὶ τοὺς διδασκάλους.

4ον. Φροντίδι καὶ προτροπῇ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας νὰ κτισθῶσι παντοῦ ὅπου χρειάζονται κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς πόλεως αἱ ἀναγκαῖαι ἐκκλησίαι, οἷον κατὰ τὴν Νέαν Πύλνν τῆς Βλάγκας, κατὰ τὴν Παλαιὰν Γέφυραν, ὅπου τὸ ἅγιον τῆς παλαιᾶς μονῆς τοῦ Ἁγίου Προκοπίου, κατὰ τὸ Κοσμίδιον [Ἐγίου], κατὰ τὸ Ταξιμίον πλησίον τοῦ Σταυροδρομίου, ἐν Ῥοφούσαις [Κανδιδί], ἐν Νυμφαίῳ [Χουνικιὰρ σκελεσί] καὶ ὅπου ἄλλοι, συγγράφοντες δὲ καὶ τ' ἀναγκαῖα παιδευτήρια τῶν ἀρρένων παίδων καὶ τῶν κορασίων, ὅπου χρειάζονται καὶ δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα.

5ον. Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, οἱ προὔχοντες καὶ οἱ σφώτεροι τοῦ Γένους νὰ προτρέπωσι τοὺς πάντας ἵνα γίνωνται κτηματῆαι, κτίζοντες καὶ λιθίνους οἰκίας, καὶ γεωπόνοι ἀγοράζοντες καὶ καλλιεργοῦντες καὶ δειροφυτεύοντες τοὺς περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως χερσαίους τόπους, ὅπου ἐπικερδέστατον, καὶ κηπουροὶ καὶ ζωοκόμοι, καὶ καλλιτέχνη ἢ ἀπλῶς τεχνίται καὶ βιομήχανοι οἰοῦντες [διότι ἔχομεν ἐμπόρους παμπόλους καὶ δυστυχούντας] καὶ ἰατροὶ, φαρμακοπῶλαι καὶ διδασκαλοὶ τῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων, (τοὺς ὁποίους χρειάζεται πολὺ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἢ Μικρασίαν), καὶ εἴ τι ἄλλο τίμιον καὶ χρήσιμον ἐπιτηδεύμα.

6ον. Νὰ εὐκολύνωνται καὶ προτρέπωνται ὅσον τὸ δυνατόν οἱ ἔγκαιροι γάμοι τῶν Βυζαντιδῶν μετὰ τῶν νησιωτῶν καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἀρμενίων, οἵτινες ὀρθόδοξοι ὄντες διαφέρουσι μόνον ὡς πρὸς ἡμᾶς κατὰ τινὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα τοῦ πεσόντος σχίσματος, τὰ ὁποῖα θέλουσι παρατηρήσει κατ' ὀλίγον αὐθόρμητοι οἱ ἀδελφοὶ Ἀρμένιοι ἐπὶ τὸ ὀρθοδόξοτερον ἵνα προφυλα-

χθῶσι ἐπιτυχέστερον ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς τῶν ἑτεροδόξων Λατίνων καὶ Διαμαρτυρομένων.

7ον. Ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς ἐκπαίδευσως οἱ ἡμέτεροι νὰ σπουδάζωσι καὶ τὰς Ἀσιανὰς γλώσσας, ἵνα χρησιμεύωσι εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὠφελῶσι κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς ἰδίας αὐτῶν κοινότητας.

8ον. Οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ πνευματικοὶ καὶ ἱεροκήρυκες νὰ διδάσκωσι τοὺς ἡμέτερους συνεχῶς πρὸς τὴν εὐσεβειαν, τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς, τὴν λιτότητα καὶ ἐγκράτειαν, τὴν βοήθειαν τῶν κοινωφελῶν καταστημάτων, τὴν ὁμόνοιαν, τὴν φιλοπονίαν, τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ συνδρομὴν, τὴν φιλοδικαιοσύνην κτλ. Εἰς τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἐχρησίμευον καὶ οἱ λογιώτεροι καὶ ἀναρετώτεροι τῶν ἀγιορειτῶν καὶ ἄλλων μοναχῶν.

9ον. Νὰ βοηθῆται παρὰ πάντων ἡ σύστασις νέων ἐφημερίδων ἢ ἄλλων περιοδικῶν συγγραφῶν ὠφελίμων καὶ ἡ τύπωσις βιβλίων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν, τὰ ὁποῖα χρειάζεται ἡ γλῶσσά μας, ὅχι ἐρωτικῶν ἀσέμων διηγημάτων καὶ τραγωδιῶν καὶ μυθιστορημάτων καὶ ἄλλων τοιούτων βιβλιαρίων, τὰ ὁποῖα δὲν ὠφελῶσι, ἀλλὰ βλάπτουσι μεγάλως φθείροντα τὸ ἦθος τῶν νεοσυστάων ἢ νεορωτίστων καὶ ἐνδεῶν λαῶν, ὁποῖος καὶ ὁ ἡμέτερος.

10ον. Νὰ ὀργανισθῶσι καλῶς αἱ Δημογεροντεῖαι καὶ νὰ συστηθῇ ἐνταῦθα παρὰ τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὡς τι Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γένους Ἐπιτροπὴ τις συγκειμένη ἐκ τῶν ἀπεσταλμένων ἐκάστης περιφέρειας καὶ συνεδριάζουσα ἐκτάκτως κατὰ τὴν χρείαν καὶ τακτικῶς δὲς, φέρ' εἰπεῖν, τοῦ μηνός, διὰ τὴν ἀναγκαιάν περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων σύσκεψιν καὶ ἐνέργειαν.

11ον. Αἱ Ἀέσχαι περιέχουσαι τινὰς ὠφελίμους ἐφημερίδας καὶ ἄλλας καλὰς ἀναγνώσεις χρησιμεύουσι πολὺ εἰς τὴν ἀναγκαίαν κοινωνίαν καὶ κυκλοφορίαν τῶν κοινωφελῶν ιδεῶν. Τοιαῦτάς χρειάζεται τὸ Φανάριον, τὸ Ἐβδόμον [Ἐδρινὲ καπί], τὰ Ψαμμοθεῖα, ἡ Βλάγκα, ὁ Γαλατᾶς (ὁ ῤυπαρὸς καὶ ἀμελημένος καὶ χηρῶν πολλοῦ σαπωνισμοῦ καὶ εὐπορετισμοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ἐλεῖ ἀξιολόγον θέσιν καὶ βαρύτητα), τὸ Σταυροδρομίον, τὰ Τατάβλα, ἡ Χρυσούπολις, τὸ Ἰασίνιον [Βεσίκτασι], αἱ Ἐστία [Ἀρναούτκιοι], τὰ Θεραπεῖα καὶ εἴ τι ἄλλο μέρος.

12ον. Ἡ ἀποκατάστασις ἐνταῦθα πρὸς τοῖς ἄλλοις πλειοτέρων ὁμογενῶν ἰατρῶν ἐπιστημόνων καὶ σοφῶν διδασκάλων, καὶ ἀξιολόγων ἀρχιτεκτόνων καὶ ἄλλων καλλιτεχνιῶν, καὶ ἐπιτηδεῶν βιομηχανῶν συμβάλλει πολὺ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα θέλουσι ὠφελῆσαι μεγάλως τὴν πόλιν ταύτην.

I. Γ. Α.

ΠΑΙΔΟΜΑΘΕΙΑ.

Συγγέεται συνήθως καὶ κοινῶς ἡ Σοφία μετὰ τὴν Παιδείαν καὶ ὅμως διαφέρει ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην πολλῶς.